2012

ÅRSFORTÆLLING

Syddansk Universitetsbibliotek

BIBLIOTEKET I BEVÆGELSE

FORSKERSPIRER FINDER GROBUND

E-LÆRING: NYE MULIGHEDER

BROBYGNING MED GYMNASIER

BIBLIOTEKET I BEVÆGELSE

På Syddansk Universitetsbibliotek er vi velsignet med mange besøgende, og hver dag svarer vi på masser af spørgsmål. Hos os stiller de studerende det spørgsmål, som de ikke var helt trygge ved at stille deres vejleder, eller det de kom i tvivl om under forelæsningen. De kommer hos os efter helt specifikt materiale, eller når de er på bar bund og bare skal have et eller andet sted at starte.

Vi bilder os ind, at vi kender de studerende godt, og det er vores privilegium. Det betyder nemlig, at vi kan tilrettelægge vores undervisning og øvrige interageren med de studerende ud fra konkrete behov og udfordringer, vi har oplevet, de er kommet til os med.

I denne udgave af Syddansk Universitetsbiblioteks årsfortælling kan du blandt andet læse om nogle af de arrangementer, biblioteket har afholdt i løbet af 2012. Hvert semester giver vi mange introduktioner til informationssøgning, men vi deltager også i ph.d.-skole og underviser i, hvordan man som studerende kommer godt i gang med bacheloropgaven eller specialet. Vi bruger Syddansk Universitets e-læringsplatform Blackboard og forskellige e-læringsværktøjer til at understøtte aktiverende læring.

I 2012 blev Universitetsbibliotek en del af Fællesområdet på Syddansk Universitet. Fællesområdet består af alle de administrative og servicerende enheder, der understøtter de faglige miljøer. Heri indgår biblioteket som en naturlig ingrediens.

Syddansk Universitetsbibliotek udvikler og bevæger sig hele tiden. I 2012 har vi på Campusvej i Odense startet den helt store ombygning og forventer at åbne dørene for nye, flotte lokaler i 2014. I Kolding bliver der bygget nyt fra bunden. De studerende er i centrum, når vi udvikler de nye biblioteksomgivelser. Se de flotte billeder på årsfortællingens midtersider.

SDUB deltog igen i 2012 i Studiestartsmessen, hvor 400 nye studerende deltog i bibliotekets quiz.

KOLOFON

Årsfortælling udgives årligt af Syddansk Universitetsbibliotek.

ISSN: 2245-179X.
Redaktion: Ansv. redaktør: Aase Lindahl. Artikler: Lotte Thing Rasmussen (ltr@bib.sdu.dk). Layout og redigering: Jeppe Lomholt Akselbo (ja@bib.sdu.dk).
Fotos: Lotte Thing Rasmussen, Jeppe Lomholt Akselbo, Carina Blichfeldt samt Colourbox.
Tryk: Print&Sign SDU – 1. oplag: 500.

FORSIDEN

Forsiden illusterer de fysiske bevægelser biblioteket er i, i disse år. Byggeriet i Kolding vises i øverste kugle, én af de to store kraner over Campus Odense, som bygger på det nye bibliotek kan ses i den anden kugle, og den tredje kugle giver et kig på fremtidens bibliotek på Campusvej.

NYE E-RESSOURCER

Her er et lille udpluk af de nye databaser, biblioteket har købt adgang til i 2012

3D anatomi – næsten den ægte vare: *Primal Pictures Interactive Anatomy* er både et leksikon og et interaktivt e-læringsværktøj i 3D til at lære anatomi. Illustrationerne er klikbare, og strukturen bliver fremhævet med navn, så relationen til øvrige strukturer tydeliggøres.

Mest for forskere: *Scopus* er den største eksisterende faglige bibliografi med knap 19.000 tidsskrifter og 46 millioner artikler, bogserier og conference proceedings. Databasen er tværvidenskabelig og vil især have værdi for forskere, som har brug for bibliometrisk data. Den er en af de største abstract- og citationsdatabaser.

Insiderviden fra mediebranchen: *Mediawatch* – Her kan du følge med ud i hjørnerne af den danske mediebranche. Databasen giver bl.a. medieanalyser, læser- og oplagstal for aviser og magasiner, besøgstal for websider og bevægelserne på annoncemarkedet.

Få styr på kjolens og modens historie: *Berg Fashion Library* er en enestående kilde, som giver adgang til både tekst og billeder om kjolens og modens historie. Den indeholder bl.a. Berg Encylopedia of World Dress and Fashion samt en samling af e-bøger.

Søg i Kierkegaard: *Past Masters Series* er verdens største samling af fuldtekst-versioner af klassiske værker inden for filosofi. Den forskningsmæssige værdi ligger bl.a. i, at man her kan foretage en digital søgning i teksterne, fx på hvor mange gange Kierkegaard nævnte kvinder i alle sine tekster.

POPCORN OG PAPIRKLIPS

I Sønderborg blev bibliotekets nye comfort zone indviet med et "åbent hus"-arrangement med popcorn og slushice.
Comfort zonen er et loungeområde på biblioteket med internationale bøger og tidsskrifter af mere afslappende karakter, eksempelvis magasinerne Vogue, Cosmopolitan, Top Gear, Rolling Stone, Popular Mechanics eller Lonely Planet Traveller.

På et stort verdenskort ved bibliotekets indgang, kunne de studerende markere deres hjemby med eget navn. Især Østeuropæiske lande fik mange navne på, men også Kina, Hawaii, Brasilien, USA og New Zealand er repræsenteret med navne på studerende, som har rejst mange kilometer for at studere på SDU. Biblioteket havde også arrangeret en konkurrence, hvor man skulle gætte antallet af papirklips i en plastikbeholder. *"Det var interessant at se, at ingeniørstuderende brugte matematik for at øge deres chancer, mens de sproglige lod sig lede af instinktet. Vinderen blev en sproglig studerende, som vandt en T-shirt og frokostbillet til kantinen"*, fortæller campusbibliotekar Kenneth Cedersted Christiansen.

FORSKERSPIRER FINDER GROBUND

Ph.d.-studerende har brug for gode forskningsvaner. Bibliotekets kursus omkring literature reviews på ph.d.-skolen på Humaniora tilstræber at lægge en god bund.

Sarah Bro Pedersen er ph.d.-studerende på Institut for Sprog og Kommunikation. Efter at have deltaget i flere ph.d.-forsvar og et ophold i USA blev hun opmærksom på, at hun manglede nogle kompetencer for at agere som forsker.

"Jeg observerede, at de bedste internationale bedømmelsesudvalg ved ph.d.-forsvar altid slog ned på det, hvis der fx ikke var transparens i søgestrategien, hvis det ikke var tydeligt, hvordan den studerende havde sørget for, at de nyeste forskningsartikler lå til grund, eller hvis det ikke var bevist, at feltet var afsøgt tilstrækkeligt grundigt. Det gik op for mig, at jeg ikke havde redskaberne til at gøre det", siger Sarah Bro Pedersen.

Sammen med sin vejleder, Sune Vork Steffensen, medstuderende Anne Klara Bom og lederen for Det Humanistiske Fakultets ph.d.-skole, Carl Bagge, kontaktede Sarah Bro Pedersen biblioteket og fik et todages kursus på ph.d.-skolen i stand.

"Jeg har fået redskaber til at agere mere forskningsorienteret. For eksempel diskuterede vi på kurset, hvilke genrekrav, der er til et literature review. Jeg har lært referencehåndtering og er blevet dygtigere til at søge bevidst og systematisk. Fx er det jo en stor fordel at kunne sætte 'alerts' op, så jeg får besked, når der er nyt materiale på mit forskningsområde", siger Sarah Bro Pedersen.

Kursets omdrejningspunkt var referencehåndtering og informationssøgning med særligt henblik på at give de studerende redskaber til at kunne udarbejde systematiske literature reviews, der i større eller mindre omfang kræves i ph.d.-afhandlingen.

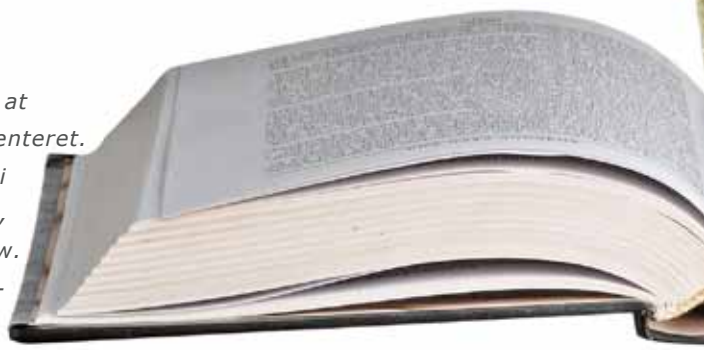

"Universitetsbiblioteket har helt klart levet op til mine forventninger i dette her forløb. Vi fik hurtigt et møde og et program sat sammen. Det er mit indtryk, at biblioteket gjorde meget mere, end bare det nødvendige. Det er oplagt at bruge bibliotekets ressourcer som eksperter på disse områder, og det er ærgerligt, at mange ikke ved, den mulighed er der", slutter Sarah.

OM KURSET

Det to-dages kursus "Informationssøgning og referencehåndtering: en forudsætning for det systematiske literature review" indeholder bl.a.:

* **Referencehåndtering**: Introduktion til værktøjer, der gør den ph.d.-studerende i stand til at styre litteraturhenvisninger, lave indholdsnoter og litteraturlister i overensstemmelse med internationale standarder.
* **Informationssøgning**: Gennemgang af faglige databaser, portaler, opslagsværker og andre søgeredskaber på internettet. Principper for citationssøgning.
* **Det gode literature review**: Fra resultat til præsentation - fremstilling og formidling af oversigtsarbejder. Kontinuerlig opdatering af resultater inden for ens forskningsfelt.

"Det er oplagt at bruge bibliotekets ressourcer som eksperter på disse områder, og det er ærgerligt, at mange ikke ved, den mulighed er der".

-Sarah Bro Pedersen

MØD VEJLEDERNE

SUNE VORK STEFFENSEN – LEKTOR, PH.D. - INSTITUT FOR SPROG OG KOMMUNIKATION:

Ifølge Sune Vork Steffensen, som er Sarah Bro Pedersens vejleder, er der 3 afgørende begrundelser for, at et kursus som dette skal være en integreret del af ph.d.-skolen.

"Med et stigende antal interdisciplinære studier, er systematiske metoder til at sætte sig ind i et nyt felt en helt afgørende forskerkompetence. Derudover skal man som ph.d.-studerende ikke bare selv lære en masse nyt, men også være med til at producere ny viden til det forskerkollektiv, man er en del af. Derfor skal man også kunne skabe sig et systematisk overblik over den eksisterende forskning", siger Sune Vork Steffensen.

Han mener, at informationssøgning bør betragtes som et selvstændigt forskningsområde:

"Vi skal have respekt for den videnskabelighed, der ligger i informationssøgning og -håndtering. Ligesom vi aldrig ville inddrage et andet videnskabeligt felt i tværfaglig forskning uden at sætte os ordentligt ind i det, bør vi heller ikke på må og få søge ud i det blå. Vi skal forholde os til den forskningsmæssige faglighed, der ligger bag et godt informationssøgningshåndværk," siger Sune Vork Steffensen.

METTE BRUUS - FORSKNINGSBIBLIOTEKAR, PH.D.:

Mette Bruus er en af bibliotekets undervisere på kurset. Hun lægger vægt på, at den stigende publikationsmængde og store materialetilgængelighed medfører et meget større felt at holde sig orienteret i, end tilfældet var for bare ti år siden, hvor hun selv var ph.d.-studerende.

"Det er i stigende grad nødvendigt at have redskaberne til at kunne skabe sig et systematisk overblik, og de redskaber tilstræber vi at give dem på kurset. Kursets indhold er blevet til i tæt samarbejde med fagets ønsker og behov, og vi er glade for, at vi kan levere noget, de har brug for", siger Mette Bruus.

PH.D.-KURSER

Biblioteket afholder ph.d.-kurser på flere forskellige fag. På sundhedsvidenskabs ph.d.-skole underviser forskningsbibliotekar, dr. med. Johan Wallin i kliniske databaser, og forskningsbibliotekar i idræt og kiropraktik, cand. scient. Majbritt U. Johansen i humanistisk sundhedsforskning. I 2012 blev der undervist 51 gange på pd.d.-uddannelsen på sundhedsvidenskab.

BIBLIOTEKET I BEVÆGELSE #1: NYT SDU CAMPUS KOLDING MED BIBLIOTEKET I EN CENTRAL POSITION

BIBLIOTEKET I BEVÆGELSE #2: NYT BIBLIOTEK CAMPUS ODENSE MED FOKUS PÅ STUDIEMILJØ

VÆRKTØJSKASSEN

Biblioteket har i løbet af 2012 afholdt kurset "Kom godt i gang med den gode opgave" fire gange i Sønderborg, Odense og Slagelse. Formålet med kurset er at klæde de studerende på til de større opgaver, studierne byder på.

STUDIEVEJLEDEREN:

På Campusvej i Odense udbydes kurset hvert semester via Vejledningscentret. Studievejleder Trine Fenger fra Vejledningscentret fortæller om kurset og samarbejdet:

"Den selvstændige akademiske opgave volder mange studerende problemer. Ofte ser de studerende fx bachelo-

ropgaven som et kæmpe bjerg, man aldrig kommer over. På Vejledningscenteret snakker vi med de studerende og henviser til bibliotekets kursus, som tager fat på de praktiske redskaber til opgaven. Vores samarbejde med biblioteket går godt i spænd med de studerendes behov. Kurserne bliver hurtigt booket op og de studerende er glade for kurset og føler sig hjulpet videre".

UNDERVISEREN:

Handelslærer Ulla Brehm har gennem 30 år undervist i blandt andet opgaveskrivning på Syddansk Universitet, og er en af bibliotekets undervisere på kurset:

"Opgaveprocessen ved især bachelor og speciale er rigtig svær for mange studerende i dag, så vi arbejder med at anskueliggøre det håndgribelige i processen. Vi viser dem eksempler på problemformuleringer og indholdsfortegnelser og snakker om, hvordan man holder fast i den røde tråd i opgaven, hvor man både skal have det store perspektiv og helt ned og nørkle med detaljen i analyserne".

DE STUDERENDE:

Yasmin Amer (studerer PBA i engelsk og it-baseret marketingskommunikation i Salgelse):

"Jeg tilmeldte mig, fordi jeg synes, det er vigtigt at deltage i alt, hvor man kan få ny viden. Jeg fik skrevet ekstremt mange noter og gik derfra med inspiration til et emne og en masse teknikker til at komme godt i gang.

Det er et kursus, jeg vil anbefale alle studerende. Universitetsbiblioteket har mange ressourcer og meget viden, men desværre går mange glip af det, måske fordi de selv skal opsøge det. Det var godt, kurset blev holdt i Slagelse".

Sandra Lundstrøm og Marijke Notenboom (IVK studerende i Slagelse):

"Vi blev opmærksomme på kurset via mails fra studiesekretæren og plakater. Det er godt og naturligt, at biblioteket står for kurset - biblioteket står for noget troværdigt. Vi har også mere lyst til at spørge bibliotekaren om noget".

"Efter at vi har været på bibliotekets kursus er vi begyndt at bruge ressourcerne. Det er alt for uoverskueligt selv at kaste sig over uden introduktion. Kurser i informationssøgning/søgeteknik er meget relevante, men det skal kobles op på noget konkret, såsom bacheloropgaven."

FAKTA OM KURSET

Den studerendes opgaveproces er i fokus, og der tages udgangspunkt i spørgsmål som bl.a. 'hvordan folder jeg mit emne ud?', 'hvordan bygger jeg min opgave op?', hvordan laver jeg en problemformulering?', 'hvordan argumenterer jeg?' og 'hvad er en analyse?'. Kurset er et tre timers forløb, og ligger udover den daglige undervisning.

HOW TO GET YOUR ARTICLE PUBLISHED:
Sammen med Elsevier holdt Syddansk Universitetsbibliotek seminar for Ph.D-studerende i november 2012.

FRA IDÉ TIL UDGIVELSE

Omkring 150 deltagere lyttede til foredraget 'How to get your article published'.

Et internationalt netværk, en god mentor og grundig research. Det er tre vigtige faktorer for at få en artikel udgivet, understregede Dekan Per Michael Johansen fra Det Tekniske Fakultet. Derudover talte professor i lægemiddelteknologi fra Institut for Fysik, Kemi og Farmaci Martin Brandl, som også er redaktør af European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics. Tove Faber, leder af Videncenteret (SDU og OUH's medicinske bibliotek) gav en introduktion til bibliometri og research evaluering.

Bibliotekets arrangement var skabt i samarbejde med det hollandske forlag Elsevier. Elsevier udgiver 250.000 artikler om året i 2000 journals. Forlagets arkiver indeholder 7 millioner publikationer. Deres årlige downloads kommer op på 240 millioner. Fra Elsevier deltog Dr Jaap van Harten, Executive Publisher, og Account Development Manager Jan Albert Major med praktiske råd til, hvordan man kommer fra ide til udgivelse.

EN DREJEBOG TIL SPECIALET

Better Thesis — Interactive support for your thesis

Sitet betterthesis.dk er på vej til specialestuderende. Her guides specialestuderende igennem alle facetterne i specialeskrivningen fra forberedelse og forventningsafstemning ved vejledermøder til arbejdet med problemformulering, informationssøgning, opbygning af opgaven, skriveprocessen og plagiering. Betterthesis.dk går i luften i løbet af 2013. Udgangspunktet for projektet er, at vejlederne fra Folkesundhedsuddannelserne på Syddansk Universitet og Københavns Universitet oplever, at vejlederrollen ændrer sig, fordi flere studerende har vanskeligt ved selve processen i specialeskrivningen. Betterthesis er et samarbejde mellem flere parter. Fra SDU indgår vice-institutleder på Folkesundhedsvidenskab i Esbjerg, Gabriel Gulis, og campusbibliotekar i Esbjerg, Rita Irene Rattenborg. Vejledere fra Københavns Universitets Folkesundhedsuddannelse og medarbejdere fra Københavns Universitets Biblioteksservice deltager også. Projektet er finansieret af Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbiblioteker (DEFF).

SHAKESPEAK OG PREZI GIVER NYE MULIGHEDER

E-LÆRING

Pædagogisk formidling og aktiverende undervisning er i fokus, når bibliotekets undervisere arbejder med forskellige e-læringsredskaber.

"Når vi fra biblioteket underviser i fx informationssøgning, sidder de studerende jo ikke altid på kanten af stolesædet i bar forventning. Inddragelsen af e-læringsredskaber giver os mere alsidige muligheder for at formidle vores stof. Samtidig kan vi bedre aktivere de studerende og forhåbentlig adressere flere forskellige læringsstile", siger Jens Dam, som er bibliotekets e-læringskoordinator.

I løbet af 2012 har flere af bibliotekets undervisere erhvervet erfaringer med forskellige e-læringsredskabers muligheder. Bibliotekar Jette Jorsal har afprøvet SDU's student response system, Shakespeak. Det er et onlinebaseret afstemningsværktøj, som integreres i PowerPoint. De studerende afgiver deres svar på spørgsmål stillet af underviseren via sms i selve undervisningssituationen, og deres (anonyme) svar kommer på næste slide i PowerPoint præsentationen. Det giver underviseren et indblik i de studerendes forståelse af stoffet og mulighed for at målrette den videre undervisning.

"Vi brugte Shakespeak som 'ice breaker' og for at få en fornemmelse af, hvad de studerende vidste om informationssøgning. De blev inddraget fra starten og mit indtryk var, at det fangede dem. Shakespeak er dynamisk og interaktivt, og det er nemt at bruge", fortæller Jette Jorsal.

På Syddansk Universitetsbibliotek i Slagelse arbejder bibliotekar Britta Toftgaard Holton med præsentationsprogrammet Prezi. *"Når jeg bruger Prezi, skal jeg gennemtænke mit materiale med et klart formidlingsperspektiv for øje. Flere studerende har sagt, at det er rart at opleve undervisning formidlet på en ny måde"*, siger Britta Toftgaard Holton.

Via SDU's e-læringsplatform, Blackboard, har forskningsbibliotekar Majbritt Johansen brugt en wikiskabelon som ramme for opgaver til de studerende. De skulle svare på spørgsmål og udfylde wikien. De kunne kommentere hinandens wikier undervejs, og Majbritt skrev også kommentarer til. *"Formålet var at inddrage de studerende aktivt og at få dem til at reflektere over deres svar og argumentere for dem. Derudover kunne jeg jo overvåge et stort hold og følge med i læringsprocessen undervejs. Det brugte jeg blandt andet til at tilrettelægge min næste undervisningssession med samme hold. Jeg fik en god føling med, hvad de studerende havde lært. Wikien ligger stadig på Blackboard, så de kan repetere næste gang, de skal bruge databaserne"*, siger Majbritt Johansen.

For nylig har biblioteket også taget Blackboard i brug til fjernstuderende i jura på åben uddannelse. Her har bibliotekar Bente Krogh Hansen oprettet en blog med 'Spørgsmål til biblioteket', så alle på studiet kan få glæde af svarene. Derudover er der lagt forskelligt materiale ud, og Bente har brugt Blackboards quizfunktion, fx 'Løs opgaver til Karnov'.

"Bibliotekets undervisere har gennemgået SDU's pædagogiske kursus, så vi kan tilbyde samme faglige standard, vi hele tiden har stået for, men nu med et ekstra lag i form af bedre formidling og aktiverende undervisning. Inddragelsen af forskellige e-lærings- og formidlingsredskaber støtter rigtig godt op om den pædagogiske tilgang, og det er noget, vi arbejder videre med i 2013", siger Thomas Kaarsted, formidlings- og kommunikationschef.

Som bibliotekets e-læringskoordinator har Jens Dam planlagt en e-læringsdag i foråret 2013 for bibliotekets undervisere, som mødes regelmæssigt og udveksler erfaringer og ideer. Udover de ovennævnte redskaber, vil der på dagen også være fokus på online mindmapping, smartboards, brug af live blogs simultant med undervisningen og forskeres brug af sociale medier.

BROBYGNING

Knap 1.700 gymnasieelever har besøgt SDU i 2012. Hovedmålet er brobygning med fagligt indhold.

AT-dage 2012 på Campus Odense

De mange elever kommer fra gymnasier i hele Region Syddanmark. Udover flere gymnasier i Odense, er gymnasier i blandt andet Fåborg, Tønder, Grindsted, Vestfyns Gymnasium, Sønderborg og Haderslev med. Også Campus Slagelse har haft besøg fra Slagelses handelsgymnasier og EUC Vest har besøgt campus i Esbjerg. Formålet med besøgene er brobygning med et fagligt indhold og besøgene lægges altid i forbindelse med en konkret opgave.

"Grundopskriften indeholder 3 ingredienser: Vi præsenterer eleverne for forskellige forskeroplæg, som vi har tilrettelagt ud fra elevernes opgaveemner. Dernæst introduktion til informationssøgning og besøg på biblioteket med mulighed for søgning og sparring. Og endelig er selve oplevelsen af at besøge et universitet og få en fornemmelse af stemning og størrelse en del af brobygningen", siger Tonny Hornbæk, bibliotekets gymnasieansvarlige medarbejder.

2012 er 3. år, hvor biblioteket, indgår i SDU's målrettede arbejde med brobygning. Opskriften er afprøvet og aftalerne med de mange gymnasier på plads, selvom der hele tiden kommer nye gymnasier til. Udover de knap 1.700 elever, som har været forbi SDU's lokationer, har Tonny Hornbæk besøgt omkring 30 klasser i løbet af året. *"Vi forsøger at være så fleksible som muligt, og hvis nogen foretrækker at få besøg af os frem for at besøge en campus by, så er det det, vi gør"*, siger Tonny Hornbæk.

Formålet med brobygning er at motivere eleverne til at tage en videregående uddannelse. En evaluering af 1.000 elever viste blandt andet, at en stor del synes, det var spændende at opleve et universitetsmiljø, og mange fandt dagen motiverende i forhold til at tage en videregående uddannelse.
Fra lærerside er der utrolig stor opbakning. 95% af lærerne, der deltog for første gang, anbefalede, at gymnasiet deltager igen.

Cultures meeting / cultures clashing?

Want to get some tips on learning and teaching in a multi-ethnic environment?
Det var introduktionen til et foredrag, arrangeret af Syddansk Universitetsbibliotek, afholdt i Sønderborg og Odense i efteråret 2012. Målgruppen for arrangementet var SDU's mange udenlandske studerende og ansatte. Alene i Sønderborg er over 60 forskellige nationaliteter repræsenteret.
For udenlandske studerende er det fx relevant at vide, at analyser og diskussion er i højsædet i dansk studietradition, hvor et endeligt svar ikke altid bliver givet. De udenlandske undervisere skal være forberedte på meget spørgende studerende, som ikke nødvendigvis er voldsomt autoritetstro.

Foredraget blev leveret af Claus Adam Jarløv, som er grundlægger og CEO i firmaet GlobalDenmark. Ud over en master i engelsk og psykologi har han mere end 30 års erfaring som tværkulturel kommunikationskonsulent.

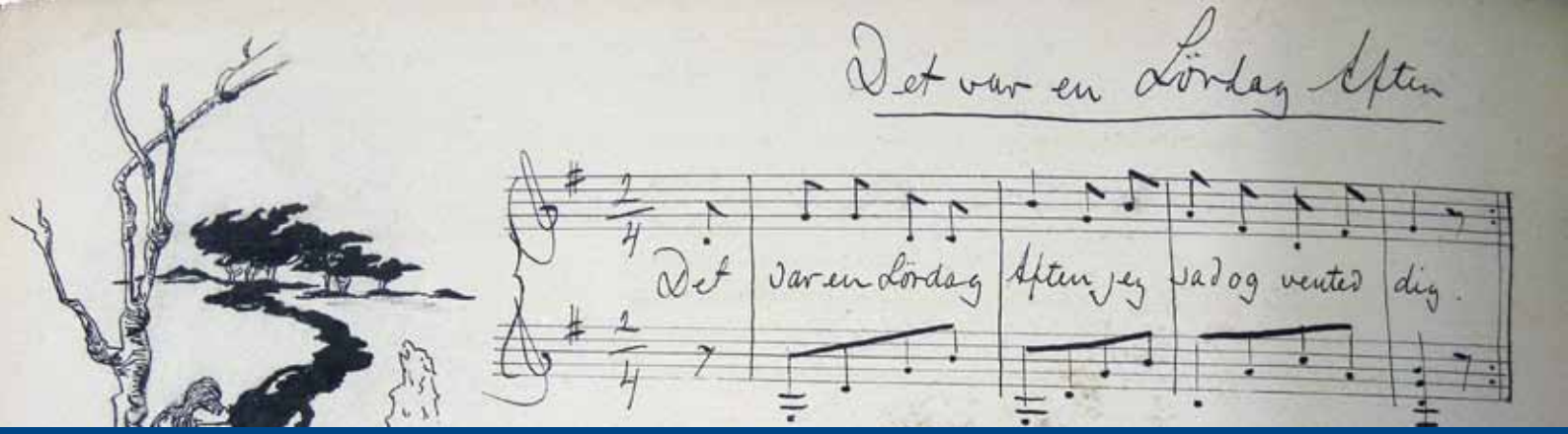

VISE-DETEKTIVERNE

Syddansk Sang- og Visecenter lever muligvis en diskret tilværelse på Syddansk Universitet. Men de studerende, forskere og privatpersoner, der henvender sig her, får adgang til en unik samling.

"Forleden fik jeg en henvendelse fra en mand, som ledte efter den fulde sangtekst til en drikkevise. Han kunne huske den sidste linje, som lyder "…sagde den 19. bajer til den 20." Det krævede godt nok lidt detektivarbejde, men det lykkedes," fortæller Anne Helle Jespersen, forskningsbibliotekar og leder af Syddansk Universitetsbiblioteks Musikafdeling, hvor Sang- og Visecenteret hører under. Centerets materiale er ofte unikt og vanskeligt at erstatte, så meget udlånes kun til brug på læsesalen.

Et eksempel på det unikke er de over 400 timers sang optaget på kassettebånd i slutningen af 1970'erne, hvor centerets daværende leder beøgte gårde og lokalsamfund på Fyn og dele af Jylland, hvor ældre borgere endnu kunne huske egnens forskellige traditionelle viser. Med båndoptager og mikrofon blev disse sangskatte gemt til eftertiden. *"De gamle sange og viser fortæller utrolig meget om tidens kultur og traditioner, og det er selvsagt uerstatteligt materiale. Et af Sang- og Visecenterets næste projekter er at få digitaliseret de mange kassettebånd. Med lydfiler kan vi bedre sikre og bevare den store sangskat, vi opbevarer*", siger Anne Helle Jespersen.

Sang- og Visecenterets mange skatte omfatter også sangoptagelser, håndskrifter, noder, småtryk, vise- og sangudgaver, højskole- og foreningssangbøger, salmebøger samt en omfattende samling af historisk baggrundslitteratur.

"Sang- og Visecenteret er både et forsknings- og et formidlingsinitiativ. Vi arbejder på at synliggøre vores materialer og danne ramme om forsknings- og formidlingsprojekter, der omhandler vise- og sangkultur", fortæller Anne Helle Jespersen.

I indsamlingen af materialer er der lagt særlig vægt på indsamling af levende folkelig visesang, yngre småtryk (skillingsviser), yngre håndskrevne viser og visebøger og lokalt opstået mundtlig og skriftlig/trykt visetradition. *"Visecentret oplever stor opbakning i indsamlingsarbejdet og arver eller modtager ind i mellem fx skriftligt materiale fulgt op af sang og erindringsfortællinger. Det er en vigtig faktor i forskningen i folkelig tradition*", siger afdelingsbibliotekar Elisabeth Jansen.

Et eksempel på det særlige danske fænomen, lejlighedsvisen, er den velkendte julesang "Højt fra træets grønne top" skrevet af Peter Faber i 1848. Når "Peter har den gren så kær, hvorpå trommen hænger", er det fordi man dengang ikke pakkede gaverne ind og lagde dem under træet, men i stedet hængte dem uindpakkede på træets grene sammen med alle godterne, som først skulle vises, siden spises.
En sang, som er en del af vor tids juletraditioner, fortæller os således noget om, hvordan datidens juletraditioner adskilte sig.

Besøg Sang- og Visecenteret på www.sdu.dk/sangogvisecenter

Her ses nogle af Sang- og Visecenterets mange sangpostkort, som blev populære i tiden efter 1. verdenskrig